

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ

ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО

ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА, ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА
АДМІНІСТРУВАННЯ

КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«Взаємодія органів публічної влади з громадськістю»

Використання чужих ідей, результатів і текстів
мають посилання на відповідне джерело _____ Фаєр Б. Л.

Здобувача 4 курсу АПУА групи
Освітньої програми Публічне управління та адміністрування
Спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування
Галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування
Ступеня вищої освіти бакалавр
Фаєр Богдан Леонідович

Науковий керівник: доктор наук з державного управління,
професор **Лазор Олег Ярославович**

Національна шкала _____
Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Голова комісії _____	_____
(підпис)	(ініціали, прізвище)
Члени комісії _____	_____
(підпис)	(ініціали, прізвище)
_____	_____
(підпис)	(ініціали, прізвище)
_____	_____
(підпис)	(ініціали, прізвище)

Вінниця 2024 рік

АНОТАЦІЯ

Фаєр Б. Л. Взаємодія органів публічної влади з громадськістю. Кваліфікаційна (бакалаврська) робота на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня вищої освіти спеціалізації «281 Публічне управління та адміністрування». – «Вінницький державний педагогічний університет ім. Михайла Коцюбинського», Вінниця, 2024.

У розділі "Теоретична основа взаємодії органів публічної влади з громадськістю" досліджується теоретичний аспект взаємодії між органами публічної влади та громадськістю. Аналізуються основні поняття, принципи та моделі взаємодії, що відображають взаємовідносини між владними структурами та суспільством. Розглядаються питання участі громадськості у процесах прийняття рішень, забезпечення прозорості та відкритості владних органів, а також механізми впливу громадськості на формування та реалізацію публічної політики. Враховуючи теоретичні засади, дослідження спрямоване на розуміння та аналіз практичних аспектів взаємодії між державними органами та громадськістю для забезпечення ефективного функціонування демократичного суспільства.

У розділі "Особливості взаємодії органів публічної влади та інститутів громадянського суспільства" досліджуються специфічні аспекти взаємодії між органами влади та інститутами громадянського суспільства. Аналізуються особливості цього процесу з урахуванням ролі та функцій громадських організацій, неприбуткових установ та інших форм громадянського суспільства. Розглядаються механізми співпраці, взаємодії та консультування між цими суб'єктами, а також визначаються основні чинники, що впливають на ефективність цієї взаємодії. Дослідження спрямоване на розуміння та підвищення рівня взаєморозуміння та співпраці між органами влади та інститутами громадянського суспільства з метою забезпечення більш ефективного та відкритого управління в інтересах суспільства.

У розділі "Шляхи покращення взаємодії органів публічної влади з громадськістю на основі зарубіжного досвіду" досліджуються та аналізуються інноваційні підходи та методи, які використовуються в зарубіжних країнах для покращення взаємодії між органами влади та громадськістю. Дослідження включає аналіз передового досвіду у забезпеченні прозорості, участі громадськості у прийнятті рішень, а також використання сучасних технологій для залучення громадськості до процесів управління. Результати дослідження спрямовані на формулювання рекомендацій щодо впровадження ефективних стратегій взаємодії між органами влади та громадськістю в національному контексті.

Ключові слова: Державна служба, місцеве самоврядування, громадськість, виконавча влада, громадська організація, суспільство, державна влада, зарубіжний досвід, громадський контроль.

ABSTRACT

Fayer B. L. Interaction of public authorities with the public. Qualification (bachelor's) work for obtaining the educational and qualification level of higher education specialization "281 Public Management and Administration". - "Vinnytsia State Pedagogical University. Mykhailo Kotsyubynskyi", Vinnytsia, 2024.

In the section "Theoretical basis of interaction of public authorities with the public" the theoretical aspect of interaction between public authorities and the public is investigated. The main concepts, principles and models of interaction reflecting the relationship between power structures and society are analyzed. Issues of public participation in decision-making processes, ensuring transparency and openness of government bodies, as well as mechanisms of public influence on the formation and implementation of public policy are considered. Taking into account the theoretical foundations, the research is aimed at understanding and analyzing the practical aspects of interaction between state bodies and the public to ensure the effective functioning of a democratic society.

In the section "Features of interaction between public authorities and institutions of civil society" specific aspects of interaction between authorities and institutions of civil society are investigated. The peculiarities of this process are analyzed taking into account the role and functions of public organizations, non-profit institutions and other forms of civil society. The mechanisms of cooperation, interaction and consultation between these subjects are considered, and the main factors influencing the effectiveness of this interaction are also determined. The study is aimed at understanding and increasing the level of mutual understanding and cooperation between authorities and institutions of civil society in order to ensure more effective and open governance in the interests of society.

In the section "Ways of improving the interaction of public authorities with the public based on foreign experience" innovative approaches and methods used in foreign countries to improve the interaction between authorities and the public are investigated and analyzed. The study includes an analysis of best practices in ensuring transparency, public participation in decision-making, and the use of modern technologies to involve the public in governance processes. The results of the study are aimed at formulating recommendations for the implementation of effective strategies of interaction between authorities and the public in the national context.

Key words: Civil service, local self-government, public, executive power, public organization, society, state power, foreign experience, public control.

Зміст

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. Теоретична основа взаємодії органів публічної влади з громадськістю	9
1.1 Сутність взаємодії органів публічної влади з громадськістю.....	9
1.2 Нормативно-правова база взаємодії органів публічної влади з громадськістю.....	17
1.3 Методологічні засади наукового дослідження.	25
РОЗДІЛ 2. Особливості взаємодії органів публічної влади та інститутів громадянського суспільства	34
2.1 Роль громадськості в прийнятті рішень на рівні органів влади.	34
2.2. Проблеми та бар'єри на шляху партнерства між органами влади та громадянським суспільством	45
2.3 Механізми взаємодії органів публічної влади та інститутів громадянського суспільства.	51
РОЗДІЛ 3 Шляхи покращення взаємодії органів публічної влади з громадськістю на основі зарубіжного досвіду.	67
3.1 Аналіз практики партнерства між органами державної влади і громадянським суспільством у світовому контексті.....	67
3.2 Адаптація зарубіжного досвіду до українських реалій.....	73
3.3 Рекомендації щодо покращення взаємодії органів публічної влади з громадськістю в Україні.....	81
Висновки	85
Список використаних джерел.....	90

ВСТУП

Актуальність теми "Взаємодія органів публічної влади з громадськістю" обумовлюється потребою у вдосконаленні цієї сфери для забезпечення демократичного розвитку України, підвищення ефективності роботи влади, протидії корупції, збереження довкілля та розвитку місцевих громад. На сьогоднішній день громадянське суспільство розглядається як невід'ємна складова демократичної правової держави. Інститути громадянського суспільства мають повний потенціал для якісного впливу на сучасні процеси формування держави, активно беручи участь у конструктивному діалозі з органами публічної влади. Громадянське суспільство є важливим елементом демократичного суспільства. Воно забезпечує контроль за владою, сприяє розвитку демократії та прав людини. Органи публічної влади повинні взаємодіяти з громадськістю, щоб враховувати її інтереси та потреби у своїй діяльності. Взаємодія з громадськістю дозволяє органам публічної влади отримувати від неї інформацію про проблеми, які потребують вирішення. Це дозволяє органам влади розробляти більш ефективні рішення, які відповідають потребам громадян. Активна співпраця з громадськістю сприяє підвищенню прозорості та підзвітності влади. За умови, коли громадяни мають можливість брати участь у процесі прийняття рішень, вони отримують більше інформації про діяльність органів влади та здатні більш ефективно контролювати її, що сприяє зміцненню демократії та гармонійному розвитку суспільства. В Україні тема взаємодії органів публічної влади з громадськістю набуває особливої актуальності в умовах демократичних перетворень. Україна прагне до побудови ефективною демократичною держави, в якій влада підзвітна та прозора. Взаємодія з громадськістю є важливим елементом цієї побудови. Громадянське суспільство відіграє важливу роль у демократичному суспільстві, забезпечуючи нагляд за діяльністю влади, сприяючи розвитку демократії та захисту прав людини. З цієї причини, публічні органи повинні активно співпрацювати з громадськістю, щоб враховувати її інтереси та потреби в своїй роботі, що сприяє підвищенню рівня довіри до владних структур і сприяє створенню більш справедливого та ефективного суспільства. Взаємодія з громадськістю

дозволяє органам публічної влади отримувати від неї інформацію про проблеми, які потребують вирішення. Це дозволяє органам влади розробляти більш ефективні рішення, які відповідають потребам громадян. У сучасному світі, який характеризується такими тенденціями, як глобалізація, цифровізація та екологічна криза, актуальність теми взаємодії органів публічної влади з громадськістю зростає. У цих умовах органам публічної влади необхідно залучати громадськість до участі у вирішенні складних проблем, які стоять перед суспільством. Взаємодія з громадськістю дозволяє органам влади отримати від неї інформацію та експертну оцінку, що є необхідним для розробки ефективних рішень. Ця кваліфікаційна робота також покликана розглянути та проаналізувати можливі труднощі та перешкоди, які перешкоджають ефективній взаємодії органів влади з громадськістю. Дослідження буде враховувати різноманітні аспекти, такі як недостатня доступність інформації, обмеженість участі громадськості у процесах прийняття рішень, а також недостатня реактивність та відкритість з боку владних структур. Підвищення усвідомленості щодо цих проблем дозволить виявити шляхи для їх подолання та покращення взаємодії між владними органами та громадськістю. Окрім того, в рамках цього дослідження буде враховано роль технологій, зокрема Інтернету та соціальних медіа, у поліпшенні комунікації між органами влади та громадськістю. Особлива увага буде приділена використанню цифрових інструментів для збільшення відкритості та прозорості діяльності владних структур, а також для залучення громадськості до участі у прийнятті рішень та впливу на формування політики. Загальна мета полягає в розробці рекомендацій та рішень, спрямованих на зміцнення взаємодії органів публічної влади з громадськістю, що сприятиме створенню більш відкритого, демократичного та взаємодопоміжного суспільства. Проаналізувати теоретичні аспекти взаємодії органів публічної влади з громадськістю, включаючи визначення понять, теоретичні підходи та моделі. Вивчити існуючі правові норми, законодавчі акти та міжнародні стандарти, які регулюють взаємодію органів влади з громадськістю. Проаналізувати практичний досвід взаємодії органів влади з громадськістю в Україні та за кордоном, включаючи кращі практики та основні виклики. Дослідити інструменти та механізми взаємодії органів влади з

громадськiстю, такі як публічні слухання, консультації, петиції, а також використання інформаційних технологій. Оцінити ефективність і результативність взаємодії органів влади з громадськiстю з погляду задоволення потреб та очікувань громадськості, а також досягнення цілей демократизації та підвищення якості прийнятих рішень. Запропонувати рекомендації щодо поліпшення системи взаємодії органів влади з громадськiстю з метою підвищення її ефективності та прозорості.

Метою роботи проаналізувати теоретичні та практичні аспекти взаємодії органів публічної влади з громадськiстю в Україні та світі. Основна увага буде зосереджена на процесах, інструментах та механізмах взаємодії, що існують між органами влади та громадськiстю, зокрема на їхній ефективності, прозорості та відкритості. Дослідження також буде враховувати роль і значення цієї взаємодії для розвитку демократії, підвищення рівня довіри громадян до владних структур, а також сприяння залученню громадськості до прийняття рішень та реалізації політики.

Завданнями дослідження є:

- проаналізувати теоретичні підходи до взаємодії органів публічної влади з громадськiстю.
- визначити основні форми та механізми взаємодії органів публічної влади з громадськiстю.
- проаналізувати нормативно правову базу, щодо взаємодії органів публічної влади з громадськiстю.
- проаналізувати стан взаємодії органів публічної влади з громадськiстю в Україні та світі.
- визначити основні проблеми у взаємодії органів публічної влади з громадськiстю в Україні.
- проаналізувати досвід взаємодії органів публічної влади з громадськiстю в інших країнах.
- розробити рекомендації щодо підвищення ефективності взаємодії органів публічної влади з громадськiстю.
- Охарактеризувати сучасний стан взаємодії органів публічної влади з громадськiстю в Україні.

- Запропонувати конкретні рекомендації щодо вдосконалення взаємодії органів публічної влади з громадськістю.

Об'єкт дослідження: Публічна влада в Україні

Предмет дослідження: Взаємодія органів публічної влади з громадськістю

Методи використані в кваліфікаційній роботі: аналіз і синтез, абстрагування та конкретизація, порівняння, метод дедукції.

Кваліфікаційна робота на тему "Взаємодія органів публічної влади з громадськістю" може мати значний практичний вплив на розвиток українського суспільства. Завдяки впровадженню кращих практик взаємодії з громадськістю можна покращити процеси прийняття рішень, підвищити рівень довіри до влади, ефективніше вирішувати проблеми, розвивати громадянське суспільство, удосконалювати законодавство, підвищити ефективність роботи органів публічної влади, збільшити інвестиційну привабливість, розвивати місцеві громади, зберігати довкілля та протидіяти корупції. Результати дослідження можуть служити основою для розробки конкретних рекомендацій щодо поліпшення механізмів взаємодії органів влади з громадськістю.

Тему "Взаємодія органів публічної влади з громадськістю" досліджувало ряд науковців а саме: Федорова А.М., Кравцова З.С., Данилова Л.А., Рудовська С.І., Годун Н.Ю., Олійник В.А., Яблонський В.М., Маєв П.М., Гостева О.М., Захарченко О.К., Андрійв М.Л., Бельска Т.А., Дейч М.А., Дорбуш І.І., Пеліванова Н.О., Бержанір А.Л., Гураль П.Ф., Голуб В.Л., Лізаковська С. В., Калінічева Г. А., Мельник Л. А., Лазор О.Я., Лазор О.Д.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (62 найменувань).

Висновки

В ході дослідження взаємодії органів публічної влади з громадськістю виявлено значний потенціал для покращення механізмів комунікації та співпраці між державними інституціями та громадськістю. Аналіз різноманітних підходів та практик, використовуваних у різних країнах, свідчить про те, що відкритий та ефективний діалог між владою та громадськістю сприяє підвищенню рівня демократії, легітимності прийнятих рішень, а також забезпечує більш ефективне використання ресурсів та реалізацію інтересів суспільства.

Отже можна сказати що, взаємодія органів публічної влади з громадськістю є ключовим аспектом сучасного демократичного суспільства. Сутність цієї взаємодії полягає в утворенні ефективного механізму обміну інформацією, взаєморозуміння та співпраці між владними структурами та громадськістю. Перш за все, ця взаємодія передбачає активну участь громадян у процесах ухвалення рішень та формування державної політики. Органи влади повинні створювати доступні механізми для залучення громадськості до обговорення важливих питань, проведення громадських консультацій та врахування громадської думки при ухваленні рішень. Взаємодія передбачає відкритість та прозорість з боку владних структур. Громадськість має мати доступ до інформації про діяльність органів влади, процесів ухвалення рішень, а також можливість висловлювати свої погляди та зауваження щодо цих процесів. Крім того, ефективна взаємодія передбачає взаємне повагу та відкритий діалог між сторонами. Органи влади мають враховувати інтереси та потреби громадськості, а громадськість, у свою чергу, має бути конструктивною у висловлюванні своїх поглядів та вимог. Узагальнюючи, сутність взаємодії органів публічної влади з громадськістю полягає у створенні відкритого, прозорого та взаємовигідного партнерства, спрямованого на забезпечення розвитку демократичного суспільства та задоволення потреб громадян.

Також ми дізналися що, механізми взаємодії органів влади з громадськістю дозволяють визначити рамки взаємодії та забезпечують прозорість у партнерських відносинах. Крім того, вони мають значний вплив на стан суспільних відносин в

країні і формують нормативно-правову базу для цієї взаємодії, включаючи різноманітні закони, укази та положення. Проаналізувавши нормативно-правові акти можна сказати, що Забезпечення доступу до публічної інформації є не лише законодавчим, а й етичним пріоритетом, що покладається на державу. Принцип прозорості та відкритості діяльності владних органів є основою демократичного суспільства, де громадяни мають право бути інформованими та брати участь у прийнятті рішень. Законодавчі інструменти, що регулюють доступ до публічної інформації, створюють умови для формування відкритого та прозорого державного апарату, який діє на благо громадянства. Відкритість інформації про діяльність державних органів та посадових осіб є запорукою довіри громадян до владних структур та сприяє побудові ефективного механізму контролю за владою. У світлі цього, розширення можливостей доступу до інформації, вдосконалення процедур звітування та публічного обговорення роблять державу більш відкритою та демократичною. Сприяння відкритості діяльності органів влади сприяє формуванню довіри та відповідальності перед суспільством. Крім того, важливим аспектом забезпечення доступу до публічної інформації є не лише її оприлюднення, але й зрозумілість та доступність для всіх верств населення. Інформаційна прозорість сприяє не лише контролю за діяльністю владних органів, а й активізації громадського участі та громадянського контролю. У цьому контексті важливо наголосити на необхідності розвитку культури відкритості та взаєморозуміння між владою та громадянами. Публічні обговорення, консультації та активна участь громадян у прийнятті рішень створюють позитивне середовище для спільної роботи над вирішенням важливих суспільних питань. Напрацювання ефективної системи звітування, яка охоплює не лише фактичні результати, але й стратегічні цілі та плани на майбутнє, є важливим етапом в процесі забезпечення відкритості та прозорості державного управління. Такий підхід сприяє побудові довіри між владою та громадянами, що є важливою передумовою для сталого розвитку суспільства.

Підсумовуючи можна сказати що, взаємодія є важливим фактором розвитку демократичного суспільства. Це стосується не лише забезпечення прозорості та відкритості управління, але й створення платформи для активної участі громадян у

процесах формування та реалізації публічної політики. Методологічні принципи взаємодії між органами влади та громадськістю визначаються не лише національними, але й міжнародними стандартами демократії та прав людини. Вони включають в себе принципи відкритості, взаємного поваги, рівності перед законом та доступу до інформації. Набуття позитивного досвіду в цій сфері свідчить про те, що ефективна співпраця між владою та громадськістю сприяє розвитку суспільства, зміцнює демократичні інституції та забезпечує більшу легітимність управління. Тому важливо продовжувати працювати над зміцненням цих засад і розвивати механізми для активної участі громадян у формуванні політики та прийнятті рішень, що стосуються їхнього життя і майбутнього. Також, на сьогоднішній день, успішний розвиток держави майже неможливий без активної участі громадськості. Останні роки в Україні свідчать про зрушення акцентів у сприйнятті владою необхідності ефективної співпраці з громадськістю. Ця динаміка, безперечно, обумовлена реальною політичною та соціально-економічною обстановкою в країні та впливом міжнародних зобов'язань України перед світовими партнерами. Висвітлення цього питання відображає перехід до нового етапу взаємодії між владою та громадськістю, спрямований на підвищення ефективності управління та розвиток демократичних процесів у країні. Важливим аспектом є збільшення довіри громадян до влади шляхом підвищення державної репутації та вдосконалення співпраці між органами влади та громадськістю на всіх рівнях взаємодії. На нашу думку, тривалі конфлікти між владою та громадськістю знижують зацікавленість та активність громадян у внутрішніх процесах країни, що є непродуктивним та веде до недооцінки ресурсів публічного сектору при недостатній якості наданих послуг. Більш того, конфлікти між органами влади та громадськістю негативно впливають на рівень довіри у суспільстві, тому вимагають від владних структур відповідального ставлення до розбіжностей між сторонами, зокрема до латентних, тобто неявних конфліктів.

Загалом, громадська участь у прийнятті рішень є ключовим інструментом для розвитку демократії та покращення якості управління. Вона допомагає забезпечити, що рішення, які приймаються, відповідають інтересам та потребам громадян, і сприяє підвищенню довіри та відкритості влади. Важливо надавати можливість громадянам

брати активну участь в прийнятті рішень та забезпечувати їхню інформованість до цього процесу.

В ході аналізу було виявлено, що існує ряд перешкод та викликів для органів влади і громадянського суспільства під час спроб налагодити партнерські відносини. До найбільш поширених перешкод відносяться недовіра між сторонами, різниця в ресурсах, розбіжності в цілях і підходах. Однак, не дивлячись на ці перешкоди, партнерство залишається важливим інструментом для вирішення спільних проблем у сучасному суспільстві. Також можна додати, що для успішного партнерства необхідно долати ці перешкоди і враховувати основні аспекти партнерських відносин. Це включає в себе незалежність, відкритість і прозорість, стратегічне мислення, наявність ресурсів, високий рівень моральності, здатність до взаєморозуміння та знаходження спільних рішень. Крім того основним досягненням партнерства є не тільки досягнення конкретних результатів у спільній діяльності, але і формування нової моделі громадянського суспільства, здатного активізуватися для вирішення актуальних проблем. Спільна робота та взаємодія між органами влади і громадянським суспільством може призвести до покращання життя суспільства в цілому і створення більш ефективних рішень для сучасних викликів.

У висновку можна зазначити, що взаємодія між органами публічної влади та інститутами громадянського суспільства є критично важливою для стабільного та ефективного функціонування суспільства. Реформи, спрямовані на децентралізацію влади та залучення громадян до управління, показують свою ефективність у розв'язанні складних проблем та зміцненні демократичних процесів. Україна не є винятком, де децентралізація влади сприяла покращенню взаємодії між органами влади на різних рівнях та інститутами громадянського суспільства. Ці зміни відкривають нові можливості для активної участі громадян у прийнятті рішень та сприяють побудові більш відкритого та прозорого суспільства.

Висновок щодо аналізу практики партнерства між органами державної влади і громадянським суспільством у світовому контексті вказує на складну, але динамічну динаміку цього взаємодії. У світовому контексті існує широкий спектр підходів до партнерства між органами влади та громадянським суспільством. Вони варіюються

від моделей консультацій до активного співробітництва в процесі прийняття рішень. У зв'язку з поширенням демократії та важливості участі громадян у прийнятті рішень, партнерство з громадянським суспільством стає ключовим елементом державного управління. Вищезгадане партнерство вимагає прозорості, відкритості та взаємовідповідальності з обох сторін. Важливо, щоб процеси партнерства були доступними та зрозумілими для громадян. Розвиток ефективних механізмів регулювання партнерства є важливою складовою для запобігання зловживань та забезпечення справедливого впливу всіх сторін. Отже, в світовому контексті партнерство між органами державної влади і громадянським суспільством визнається ключовим для ефективного та демократичного управління. Розуміння потреб громадян та активна участь громадських організацій сприяють розвитку суспільства та підвищенню рівня демократії. Аналіз європейського досвіду ефективної взаємодії держави та громадянського суспільства свідчить про загальне визнання громадянського суспільства як ключового партнера в розвитку співпраці з урядом у всіх країнах Центральної та Східної Європи.

У висновку слід зазначити, що покращення взаємодії між органами влади та громадськістю є важливим кроком у забезпеченні демократичного розвитку суспільства. Цей процес передбачає створення прозорих, відкритих та доступних механізмів комунікації, а також активну участь громадськості у прийнятті рішень та контролі за діяльністю органів влади. Реалізація рекомендацій, які включають в себе створення відкритих платформ для діалогу, забезпечення доступності інформації та різноманіття форматів взаємодії, вимагає системної роботи всіх зацікавлених сторін.

Список використаних джерел

- 1- Федорова А. М. ПОНЯТТЯ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ. «Наукові записки Таврійського університету імені В. І. Вернадського», серія «Державне управління». 2019. № 3. С. 151–155.
- 2- Кравцова З. С. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА ІНСТИТУТІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА. Юридичний науково-електронний журнал. 2021. № 2. С. 46–49
- 3-Розова Т. Специфіка становлення громадянського суспільства в Україні : монографія. Одеса : Юрид. літ., 2015. С. 336.
- 4- . Розумного М. Формування соціального діалогу: світовий досвід і практика. Аналітична доповідь. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/gromadyanske-suspilstvo/formuvannya-socialnogo-dialogu-v-suchasnikh-umovakh-svitoviy>
- 5- Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-п#Text>.
- 6- Конституція України. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>.
- 7- Колянко О. В. ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ І МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ З ГРОМАДСЬКІСТЮ. Herald of Lviv University of Trade and Economics Economic sciences. 2022. № 65. С. 116–122. URL: <https://doi.org/10.36477/2522-1205-2021-65-16>.
- 8- Кравцова З. С. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА ІНСТИТУТІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА. Юридичний науково-електронний журнал. 2021. № 2. С. 46–49. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2021-2/9>.
- 9- Данилова Л., Губа М. Нормативно-правові засади взаємодії органів місцевого самоврядування та інститутів громадянського суспільства. Аспекти публічного управління. 2020. Т. 8, № 6. С. 139.
- 10- Про інформацію. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.
- 11- Закон про звернення громадян. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-вр#>.
- 12- Про державну службу. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>.
- 13- Закон про доступ до публічної інформації. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.

- 12- Про громадські об'єднання. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text> .
- 13-Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики : Указ Президента України від 15.09.2005 № 1276. Офіційний вісник України. 2005. № 38. Ст. 17.
- 14-. Про додаткові заходи щодо забезпечення відкритості у діяльності органів державної влади : Указ Президента України від 01.08.2002 № 683. Офіційний вісник України. 2002. № 31. Ст. 192.
15. Про забезпечення умов для більш широкої участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики : Указ Президента України від 31.07.2004 № 854. Урядовий кур'єр. 2004. № 146. Ст. 12.
16. Кравцова З.С. Теоретичні, правові та практичні основи громадського контролю за здійсненням державної влади в Україні. Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління. 2019. № 3(5). Грудень. С. 89–104
17. Меморандум Ради Європи від 05.07.2002 «Фундаментальні принципи щодо статусу неурядових організацій в Європі» URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_209.
18. Про схвалення Концепції сприяння органами виконавчої влади розвитку громадянського суспільства : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.11.2007 р. № 1035-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1035-2007-%D1%80#Text>.
19. Про асоціації органів місцевого самоврядування . Офіційний вебпортал парламенту України. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1275-17#Text>.
20. Про волонтерську діяльність. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17#Text> .
21. Державне агентство інфраструктурних проєктів України - Урядовий вебсайт «Громадянське суспільство і влада». Головна | Державне агентство інфраструктурних проєктів України. URL: <https://uip.gov.ua/dlya-gromadskosti/konsultaciyi-z-gromadskistyuu/uryadovij-vebsajt-gromadyanske-suspilstvo-i-vlada>.
22. Про ініціативу «Партнерство Відкритий уряд» (Open Government Partnership). Офіційний веб-сайт в Україні. URL: <http://ogp.gov.ua>
23. USAID допоможе імплементувати програми залучення приватних інвестицій, розвитку експорту та підтримки малого і середнього бізнесу, - Юлія Свириденко | Міністерство економіки України. Just a moment... URL: <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=49646ffc-9f72-4be9-8d53-1ae107385a51&title=UsaidDopomozhe>.

24. Рудовська С.І. Консультативно-дорадча участь громадськості у виробленні публічної політики. автореф. дис. канд. наук з держ. упр. : 25.00.02. Київ : НАДУ, 2019. 20 с
25. Годун Н.Ю. Громадянське суспільство в Україні: історико-правовий аспект розвитку. Право і суспільство. 2015. Ч. 3. Р. І. С.8.
28. Взаємодія держави і суспільства в процесах публічної політики : наук. розробка / авт. кол. : С.О. Телешун, І.В. Рейтерович, С.В. Ситник. Київ : НАДУ, 2013. 44 с.
29. Олійник В.А РОЛЬ ГРОМАДСЬКОСТІ В ПРОЦЕСІ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ. Grail of Science. 2023. № 23. С. 72–73.
30. Яблонський В. М., Андриученко Т. В., Бекешкіна І. Е. та ін. Громадянське суспільство України: сучасні практики та виклики розвитку : аналіт. доповідь. Київ, НІСД, 2018. 128 с.
31. Участь громадськості у процесі прийняття рішень на місцевому рівні: навчально-методичний посібник. Київ, ДП «Укртехінформ», 2013. 250 с.
32. Кому більше довіряють українці, владі, громадськості, ЗМІ..? - загальнонаціональне опитування. Фонд «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва» та соціологічна служба Центру Разумкова. Київ, 2015. URL: <http://www.dif.org.ua/ua/polls/2015a/komu-bilshe-doannja.htm>.
33. Маєв.П М. Концептуальні засади розбудови інституту регіонального управління в сучасній Україні: європейський та вітчизняний досвід. Одеський регіональний інститут державного управління. 2016. С. 20.
34. Олійник В. РОЛЬ ГРОМАДСЬКОСТІ В ПРОЦЕСІ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ. Grail of Science. 2023. № 23. С. 72–73. URL: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.23.12.2022.09>.
35. ОЦІНКА МЕХАНІЗМІВ ЗАЛУЧЕННЯ ЖИТЕЛІВ ДО МІСЬКОГО УПРАВЛІННЯ. Ради Європи «Сприяння участі громадян у демократичному процесі прийняття рішень в Україні». URL: <https://rm.coe.int/native/168076f44a>.
36. Baxtera, S., Barnesa, A., Leeb, C., Meadc, R., & Clowes, M. (2022) Increasing public participation and influence in local decision-making to address social determinants of health: a systematic review examining initiatives and theories. Local government studies. <https://doi.org/10.1080/03003930.2022.2081551>. Retrieved from <https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/03003930.2022.2081551?needAccess=true&r ole=butto>
37. Гостєва О. М. РОЛ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ПРОЦЕСІ РОЗБУДОВИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2017. Т. 10, № 2. С. 15.

38. Дорох В. Л, Черній О.А. ФОРМИ УЧАСТІ ГРОМАДСЬКОСТІ В ПРОЦЕСАХ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ : Навч.-метод. посібник. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2018. 35 с.
39. Захарченко О. К. Роль громадськості в розвитку міського самоврядування. Політичні науки. 2015. Т. 20, № 6. С. 13.
40. Андрійв М. Децентралізація публічної влади: взаємозв'язок компетенцій та компетентностей. Ефективність державного управління. 2018. Вип. 1. С. 185-191
41. Бельська Т. Моделювання впливу глобального громадянського суспільства на державну політику. Публічне урядування. 2016. № 4. С. 175-185
42. Дейч М. Децентралізація: соціальна відповідальність громадян як чинник сталого розвитку територій. Економічний вісник Донбасу. 2019. № 2. С. 38-45. 11.
43. Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку : Закон України від 29 листопада 2001 року № 2866-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-14> (дата звернення: 30.10.2020).
44. Гройсман В. Децентралізація як засіб лібералізації державного управління: аналіз сучасних дослідницьких підходів. Актуальні проблеми державного управління. 2015. № 2. С. 99-105
45. 1. Дробуш І. Соціальні інтереси територіальних громад в контексті формування громадянського суспільства та децентралізації влади. Публічне право. 2015. № 2. С. 50-57
46. Пеліванова Н. Органи самоорганізації населення в Україні як інститути місцевого самоврядування та громадянського суспільства. Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. 2013. Вип. 2. С. 321-331.
47. Бельська Т. Глобальне громадянське суспільство: сутність, генеза та вплив на державну політику України : монографія. Київ : ВАДНД, 2016. 300 с.
48. Бержанір А.Л. Світовий досвід забезпечення взаємодії влади та бізнесу в економічних системах. А.Л. Бержанір. Вісник Донецького національного університету. Донецький національний університет. Вінниця, 2015. № 1. С. 32-35.
49. Гураль П.Ф. Громадянське суспільство і держава в Україні: взаємодія і розвиток. П.Ф. Гураль . Часопис Київського університету права. 2016. № 3. С. 13-16.
50. Голуб В.Л. Державне визнання волонтерської діяльності як чинник розвитку взаємовідносин держави та суспільства. В.Л. Голуб . Теорія та практика державного управління. 2014. Вип. 4 (47). С. 110-118.
51. Державна політика розвитку громадянського суспільства: моніторинг ефективності. Європейський досвід. К.: ПРООН, 2011. 97 с.

52. Алкум М. Концепція взаємодії держави з громадянським суспільством: прикладний аспект. Аспекти публічного управління. 2018. Т. 6. № 10. С. 14-20.

53. Лізаковська С. В. ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ З ІНСТИТУТАМИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В КРАЇНАХ ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2019. Т. 9, № 2. С. 6.

54. Калінічева Г. А. Державна політика підтримки розвитку організацій громадянського суспільства в країнах: ЦСЄ .Віче. 2013. № 20.

55. Мельник Л. А. Європейський досвід ефективної взаємодії держави та інститутів громадянського суспільства. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 4. С. 119–124. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.4.119

56. Сенча С. АНАЛІЗ МОЖЛИВОСТЕЙ АДАПТАЦІЇ ДОСВІДУ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН ДЛЯ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ. Право та державне управління. 2020. Вип. 2, № 1. С. 170–179.

57. Взаємодія органів публічної влади з громадськістю. Головна сторінка - Портал управління знаннями. URL: <https://pdp.nacs.gov.ua/courses/vzaiemodiia-orhaniv-publichnoi-vlady-z-hromadskistiu>.

59. Взаємодія між органами місцевого самоврядування та громадянським суспільством у Львові. Cedos. URL: <https://cedos.org.ua/researches/vzaiemodiia-mizh-orhanamy-mistsevoho-samovriaduvannia-ta-hromadianskym-suspilstvom-u-lvovi/>.

60. Як виконавча влада взаємодіє з громадськістю. Презентація збірника звітів. Укрінформ - актуальні новини України та світу. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-presshall/2533213-ak-vikonavca-vlada-vzaemodie-z-gromadskistu-prezentacia-zbirnika-zvitiv.html>.

61. Інформаційна відкритість та сервісне забезпечення взаємодії влади з громадськістю у міських громадах Харківської області .Громадський Простір. Громадський Простір. Усе для третього сектору в одному порталі. URL: <https://www.prostir.ua/?news=informatsijna-vidkrytist-ta-servisne-zabezpechennya-vzajemodiji-vlady-z-hromadskisty-u-miskyh-hromadah-harkivskoj-oblasti>.

62. Публічне управління та адміністрування: ретроспектива деяких теоретичних аспектів . О. Я. Лазор, О. Д. Лазор .Університетські наукові записки. - 2015. - № 4. - С. 111-121. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Unzap_2015_4_13